

Klasifikace poruch chování

I. MEDICÍNSKÉ hledisko

Klasifikace vychází z MKN 10. revize z roku 1993

- 1) hyperkinetické poruchy (F90)
- 2) poruchy chování (F91)
- 3) smíšené poruchy chování a emocí (vázány na citovou labilitu)(F92)
- 4) emoční poruchy (F93)
- 5) poruchy sociálních funkcí (F94)

II. DIMENZIONÁLNÍ hledisko

- poruchy chování: charakteristické verbální nebo fyzickou otevřenou agresí, ničením věcí, negativismem, nezodpovědností, vzdorovitým chováním, odmítáním autority
 - osobnostní problémy, psychické problémy: zahrnuje úzkostné chování, uzavřenost, jsou charakteristické přehnanou úzkostí, sociální uzavřeností, izolací, stydlivostí, sensibilitou
 - nevyzrállost: chování je charakteristické roztržitostí, problémy s pozorností, pasivitou, denním sněním, leností, pomalostí
 - socializovaná agrese: typické chování zahrnující skupinovou agresi, loupeže, záškoláctví a identifikaci s delikventní skupinou
 - v psychiatrii a ve speciální pedagogice v anglosaských zemích
 - pracuje s dimenzí projevů chování; sleduje, jaký stupeň poruchy odpovídá daným projevům chování, jaká je hloubka poruchy, jak je chování jedince výrazné a odlišné od běžného chování
 - užívá statistické metody, jako např. faktorovou analýzu; vyhodnocuje shluky více aspektů chování ve vzájemných souvislostech
 - je postavena na 2 posuzovacích škálách chování
- zařazení jedince do některé ze skupin závisí na převaze vzorců chování a jejich intenzitě musíme počítat s tím, že jedinec s poruchou chování mívá problémy ve více oblastech, pouze jejich intenzita se může lišit

Klasifikace ASEBA

EXTERNALIZOVANÉ PORUCHY CHOVÁNÍ		
Porušování norem a pravidel	Agresivní chování	
Nedostatek pocitu viny při špatném chování, lhaní, podvádění, krádeže	Ničení cizího majetku, odmítání poslušnosti ve škole, rvačky, vyhrožování	
INTERNALIZOVANÉ PORUCHY		
Depresivní symptomy projevů s úzkostným chováním	Uzavřenost s depresivními projevy	Psychosomatické potíže
Plačtivost, pocity zbytečnosti, neschopnosti, tematizace sebevraždy, ustrašenost, úzkostnost	Málo se raduje, svěřuje, nešťastný, smutný, depresivní, bez zájmu, nezapojuje se	Závratě, bolesti hlavy, nevolnosti, častá únava
NESESKUPENÉ DIMENZE		

Sociální problémy	Psychické problémy	Problémy v pozornosti
Osamělost, pocity zneužívání, žárlivost na vrstevníky, neoblíbenost	Ulpívavé myšlení, divné myšlenky, chování	Nesoustředěnost, neklid, impulzivita, špatné školní výkony

III. SOCIÁLNÍ hledisko

- porucha chování se sociálním základem - *disociální* chování
- *asociální* porucha chování
- porucha chování *antisociálního* rázu, delikvence

IV. ŠKOLSKÉ hledisko

- poruchy chování vyplývají z konfliktu
 - záškoláctví, lhaní, krádeže
- poruchy chování spojené s násilím
 - agrese, šikana, loupeže
- poruchy chování související se závislostí

V. klasifikace MYSCHKERA

- poruchy chování s externími vlivy
 - agrese, hyperaktivita, porucha pozornosti, impulzivita
- poruchy chování s interními vlivy
 - strach, komplex méněcennosti, úzkostnost, ztráta zájmu o dění, poruchy spánku
- nezralé sociální vztahy
 - snížení schopnosti koncentrace, infantilní chování, snadná unavitelnost, snížená výkonnost
- socializovaná delikvence
 - násilnické chování, vznětlivost, nezodpovědnost, poruchy vztahů